

Catastrofale overstromingen eisen meer dan 140 levens

[Achtergrond](#) - 17 juli 2021 - Auteur: Wiebke Pittlik

De overstromingen in Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts hebben het leven gekost aan zeker 143 mensen. Honderden mensen raakten gewond en een onbekend aantal mensen wordt vermist. Het opruimen is in volle gang, maar nieuwe overstromingen dreigen nog. Gevreesd wordt dat de Steinbachstuwdam bij Euskirchen doorbreekt.

Bondsprezident Frank-Walter Steinmeier was zaterdag in het rampgebied in Noordrijn-Westfalen, samen met de minister-president van de deelstaat, Armin Laschet. "We rouwen met de mensen die gezinsleden, kennissen, familie verloren hebben", zei Steinmeier voor de camera's. "Hun lot is hartverscheurend." In de deelstaat hangen de vlaggen halfstok. Zondag bezoekt kanselier Angela Merkel het zwaargetroffen stadje Schuld aan de Ahr.

Vier brandweermannen zijn bij de reddingswerkzaamheden om het leven gekomen, werd zaterdag bekend. Twaalf bewoners van een tehuis voor mensen met een verstandelijke beperking in Sinzig in de gemeente Ahrweiler zijn om het leven gekomen, volgens Duitse media omdat de nachtdienst ze niet snel genoeg in veiligheid kon brengen.

Inmiddels helpt het leger en de catastrofediens Technische Hilfswerk, samen met vele andere hulpverleningsorganisaties. Talrijke wegen, bruggen, spoorbanen, waterleidingen en gasleidingen zijn weggeslagen door het water. Enkele snelwegen, zoals de A1 en de A61, zijn afgesloten.

Beieren en Saksen

Ook andere deelstaten worden getroffen door zware overstromingen. Zaterdagavond werd in Oberbayern de noodtoestand uitgeroepen vanwege extreme regenval en modderlawines. In Berchtesgaden en Bischofswiesen zijn bewoners geëvacueerd. De brandweer kan het aantal meldingen niet meer aan. Ook in de Sächsische Schweiz in het oosten van Duitsland zorgde noodweer zaterdagavond voor overstromingen. Meerdere plaatsen raakten van de buitenwereld afgesloten. De spoorweg naar het Tsjechische Decin is dicht.

De overstromingen zijn veroorzaakt door extreme regenval in de afgelopen dagen.

Het getroffen gebied is heuvelachtig, de dorpen liggen veelal in het dal langs de rivieren. Die riviertjes heb niet veel ruimte om te overstromen. Rustige rivieren en beken veranderden in een mum van tijd in kolkende watermassa's die hele dorpen overspoelden. De vloedstromen kwamen zo plotseling op dat niet overal tijd was om te evacueren. Ook meldden Duitse media dat niet iedereen de evacuatieoproepen heeft gehoord. Duitsland heeft niet overal luchtalarm, dus de waarschuwingen moeten met megafoons, brandweerwagens en digitale apps worden verspreid. Volgens de autoriteiten gaf ook niet iedereen gehoor aan de oproep te vertrekken. Veel mensen konden zich simpelweg niet voorstellen dat het vertrouwde kabbelende riviertje bij hun huis zo gevaarlijk kon worden.

Klimaatverandering

Eensgezind zijn politiek en media in het aanwijzen van de schuldige van dit drama: klimaatverandering. Commentatoren van kranten en televisie zien de ramp als een *wake-up-call* voor de politiek dat het klimaatprobleem nog veel resoluter moet worden aangepakt. 'De weercatastrofe die de verkiezingen verandert', kopte Der Spiegel vrijdag.

Invloed op verkiezingscampagnes

In verkiezingstijd is zo'n ramp ook politiek. De overstromingen kunnen een *gamechanger* blijken voor de verkiezingscampagnes. Minister-president van Noordrijn-Westfalen en lijsttrekker van CDU/CSU Armin Laschet moet zich vanuit zijn functie veel laten zien in de getroffen gebieden. Hij kan tonen dat hij zo'n crisis aankan. Maar zijn wat onhandige optreden is nog niet erg overtuigend, al heeft hij wel direct een uitgebreid hulppakket aangekondigd en zegt hij ook toe dat er snelle, directe hulp beschikbaar komt, omdat sommige mensen letterlijk alles kwijt zijn.

Een ander dilemma voor Laschet is inhoudelijk van aard. Hij geldt als iemand die afremt bij de klimaatdoelstellingen. Laschet heeft in de campagne steeds benadrukt dat hij het aanpakken van de klimaatcrisis belangrijk vindt, maar niet te radicaal. Banen en economische groei mogen er van Laschet niet al te zeer onder lijden.

Nog deze week stond hij op de rem toen de Europese Commissie met nieuwe klimaatplannen kwam. Hij voelt niks voor het voorstel van de commissie om vanaf 2035 geen nieuwe verbrandingsmotoren meer toe te laten, liet hij weten. Hij wil dit aan de autoproducenten zelf overlaten.

Maar in de Duitse media en in de politiek wordt de link tussen de extreme neerslag en de klimaatverandering wel degelijk gelegd. Minister van Binnenlandse

Zaken Horst Seehofer (CSU) zei dat het vaststaat dat er een verband is en ook Merkel zei desgevraagd dat er natuurlijk altijd al noodweer en overstromingen zijn geweest, "maar de frequentie baart zorgen en noopt ons tot handelen", citeert Der Spiegel haar. Ook een woordvoerder van de Deutsche Wetterdienst zei dat je niet kunt zeggen dat deze ramp een gevolg is van klimaatverandering, maar dat wel uit de statistieken blijkt dat er steeds vaker extreem weer is en dat dat komt door het veranderende klimaat.

Donderdagavond zei Laschet in een interview dat één zo'n gebeurtenis geen reden is om zijn beleid te wijzigen. Daarop kwam veel kritiek. In de persconferentie vrijdag legde hij uit dat hij bedoelde dat al veel eerder maatregelen hadden moeten worden genomen en dat hij in zijn deelstaat ook al veel heeft gedaan. Laschet benadrukte dat zijn deelstaat juist voorop loopt in het klimaatbeleid en ook al de meeste reductie in CO₂-uitstoot heeft weten te realiseren. Hij voegde er eerlijkheidshalve aan toe dat dat ook komt omdat NRW als industrie- en energiedeelstaat ook een erg hoge uitstoot had. Het is de vraag of de kiezers dit verhaal geloofwaardig vinden.

De Groenen

Ook voor de Groenen is het spitsroeden lopen. Groenen-lijsttrekker Annalena Baerbock reageert terughoudend. Ze heeft vrijdag haar vakantie afgebroken en is gaan kijken in Rijnland-Palts, maar hield optredens voor de camera zeer beperkt. Anders dan haar opposenten in de verkiezingsstrijd CDU'er Laschet (minister-president van NRW) en SPD'er Olaf Scholz (vice-kanselier) heeft ze geen taak in de rampgebieden. Co-lijsttrekker Robert Habeck liet weten dat hij thuis blijft omdat ze in de rampgebieden niet zitten te wachten op politici die in de weg lopen. De Groenen hopen te profiteren van de aandacht voor het klimaatprobleem die de ramp oproept, maar ze moeten erg oppassen dat ze niet de indruk wekken politiek te bedrijven over de rug van de slachtoffers.

SPD-lijsttrekker en minister van Financiën Olaf Scholz kondigde in de Bild am Sonntag aan dat hij 300 miljoen euro aan directe noodhulp beschikbaar wil stellen en daarnaast werkt aan een miljardenfonds voor de wederopbouw. Zaterdagavond berichtten veel kranten over een uitglijder van Laschet: terwijl president Steinmeier sprak over de rouw die iedereen voelt, stond Laschet in de achtergrond te lachen met anderen. Hij bood direct zijn excuses aan voor de ongepaste scene.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/44916/catastrofale-overstromingen-eisen-meer-dan-140-levens>